

กำหนดกรอบแนวคิด ในงานวิจัยเชิงระบบและเชิง นโยบาย

ข้อมูล และ หน่วยงาน วิจัยเชิงระบบและนโยบาย

วีระศักดิ์ พุทธาศรี

สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ
21 ธันวาคม 2553

เนื้อหาการนำเสนอ

1. ความหมายและขอบเขต
2. ประเภทและลักษณะงานวิจัย
3. หน่วยงานวิจัยระบบสุขภาพและนโยบาย

ความหมายและขอบเขตของ งานวิจัยระบบสุขภาพและนโยบาย

- IDRC, 1991 defined "ultimately concerned with improving the health of people and communities by enhancing the efficiency and effectiveness of the health system as an integral part of the overall process of socio-economic development"
- WHO, 2007 "all activities whose purpose it is to restore and maintain health" which lends itself to the definition of health systems research as being those investigations that seek to evaluate or promote coverage, quality, efficacy and efficiency within the health system
- WHO, 2007 developed a framework for action based upon six building blocks of a health system: Service Delivery, Information and Evidence, Medical Products and Technologies, Health Workforce, Health Financing and Leadership and Governance
- AHSPR, 2007 research should be considered downstream, and should look at "policies, organizations and programs, but does not address clinical management of patients or basic scientific research"

การวิจัยระบบสาธารณสุข (Health System Research) เป็นการวิจัย การนำเอาเทคโนโลยีต่างๆเข้ามาใช้ในระดับสาธารณสุขมูลฐาน และในระบบการส่งต่อ นอกจากนี้ ยังเกี่ยวกับ การจัดโครงสร้างของระบบสาธารณสุข ตลอดจนกลไกความร่วมมือ และการวิจัยบริการสาธารณสุข (health service research) ด้วย

การวิจัยนโยบายสาธารณสุข (Health Policy Research) เป็นการวิจัย ที่มุ่งเน้นทางด้านนโยบายสุขภาพโดยเฉพาะ ช่วยในการกำหนดแนวทาง และ ปรับปรุง นโยบายให้เหมาะสมกับการพัฒนางานสาธารณสุขของประเทศ (ธวัชชัย วรพงศ์
ธร 2543)

Health Services Research

- Multidisciplinary field studies how social factors, financing systems, organizational structures and processes, health technologies, and personal behaviors affect access to health care, the quality and cost of health care, and quantity and quality of life.
- Studies in health services research examine outcomes at the individual, family, organizational, institutional, community, and population level. HSR studies examine how people get access to health care, how much care costs, and what happens to patients as a result of this care.
- Health services researchers come from a variety of specializations, including economics, political science, epidemiology, public health, medicine, biostatistics, operations, management, and psychology.

ตัวอย่าง Multidisciplinary work

การจัดทำ **Prioritize Criteria** (Global Forum for Health Research 2003)

1. Burden of disease,
2. Analysis of determinants,
3. Cost- effectiveness of interventions,
4. Effect on equity and social justice, political, social, cultural acceptability
5. Probability of finding a solution
6. Scientific quality of research proposed
7. Feasibility
8. Contribution to capacity strengthening

กระบวนการสร้างนโยบาย

เป็นกระบวนการที่เป็นเครือข่ายแลกเปลี่ยน ข้อมูล
ข่าวสาร ซึ่งต้องมี **data, idea** และ
argument

Health Policy and Systems Research (HPSR)

เป็นผลผลิตองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ เพื่อยกระดับสุขภาพ รวมถึงการวางแผน การจัดการ การเงินการคลัง ซึ่งจะสนับสนุนการสร้างนโยบายสุขภาพที่ยั่งยืนให้มีประสิทธิผลและ ประสิทธิภาพ

ดังนั้น การวิจัยนโยบายสุขภาพ จึงเกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งนโยบายทางสังคม นโยบาย เศรษฐกิจ ที่กระทบกับนโยบาย และ โครงสร้างระบบสุขภาพด้วย (Baris 1998)

ระบบวิจัยนโยบายและระบบสุขภาพที่ดี (COHRED 2001)

Knowledge sharing และการจัดการ ชุมชน
ข่าวสาร ที่จะเป็นแนวคิด ของกลวิธี ในการ
ดำเนินการ

- Stewardship เป็นการสร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยน สร้างเครือข่าย (dialogue and networking) ของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง
- Financing การจัดสรร บริหารทรัพยากร งบประมาณ เพื่อการวิจัย
- Capacity development ทั้งศักยภาพการทำวิจัย การบริการจัดการ การเงินการคลัง การผลักดันงานวิจัยสู่การสร้างเป็นนโยบายการ

ประเภทและลักษณะงานวิจัย

Research Design

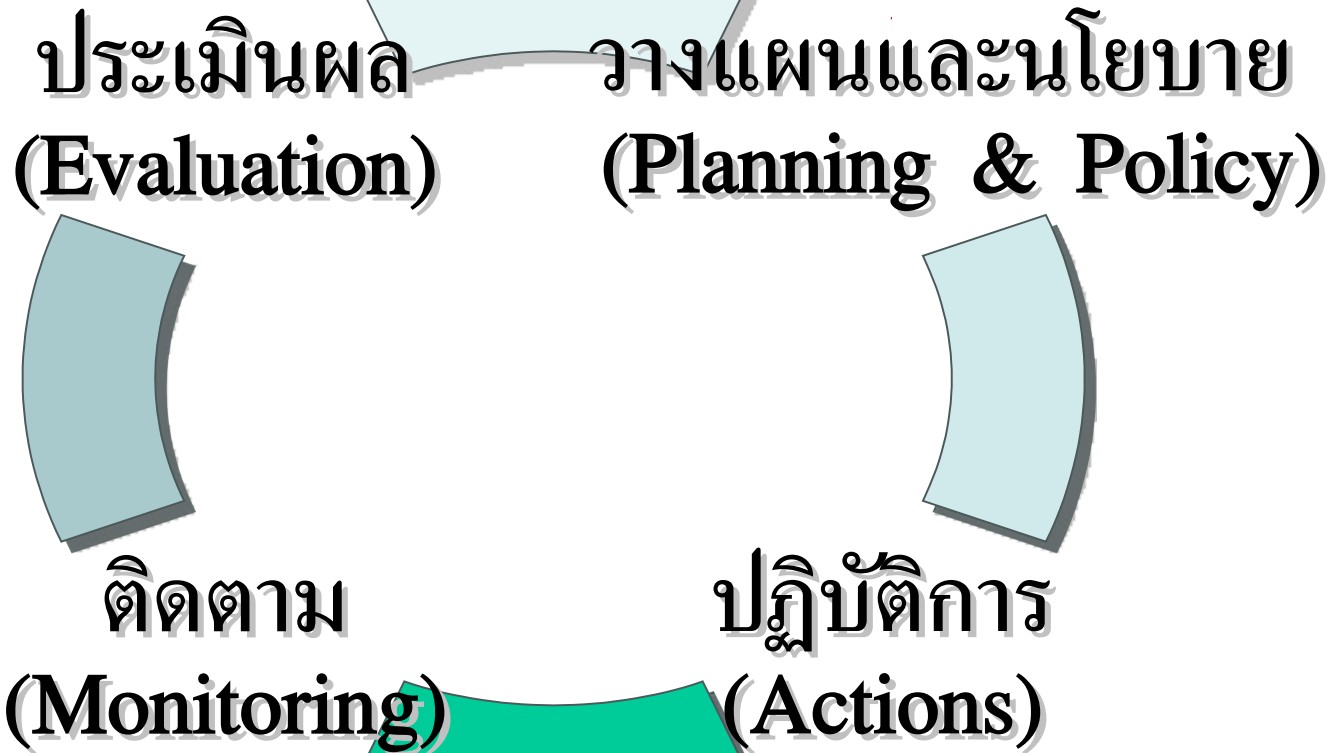
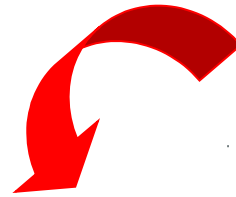
ประเภทงานวิจัยที่จะเข้ามาเกี่ยวข้อง ขึ้นกับสภาพปัญหาคงอยู่ เช่น

- ถ้าขาดความรู้ (knowledge) ต้องการงาน analytical/strategic research
- ถ้าขาดเครื่องมือที่เหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากร (resource allocation) ต้องการงานวิจัย ประเภท applied/developmental research
- ถ้าขาดประสิทธิภาพของเครื่องมือและรูปแบบที่เป็นอยู่ปัจจุบัน (Inefficient use of existing tools) ต้องการงานวิจัยลักษณะ Operational research

วงจรการวางแผน แบบดั้งเดิม

(Conventional Model)

Research for Policy

System and Policy Research Characteristic

1. Research question relevant to policy question
2. Timeliness
3. Sound scientific methods
4. Comprehensive knowledge management

หน่วยงานวิจัยระบบสุขภาพและนโยบาย

1

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

HSRI : Health System Research Institute

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) เป็นองค์กร
ของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการจัดตั้งขึ้นตามพระราช
บัญญัติสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข พ.ศ.2535 โดย
มีโครงสร้างองค์กรและการบริหารงาน เน้นความ
คล่องตัว เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายใน
การบริหารจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบ
สุขภาพ (Better Knowledge Management for
Better Health Systems)

1

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข HSRI : แผนงานวิจัย

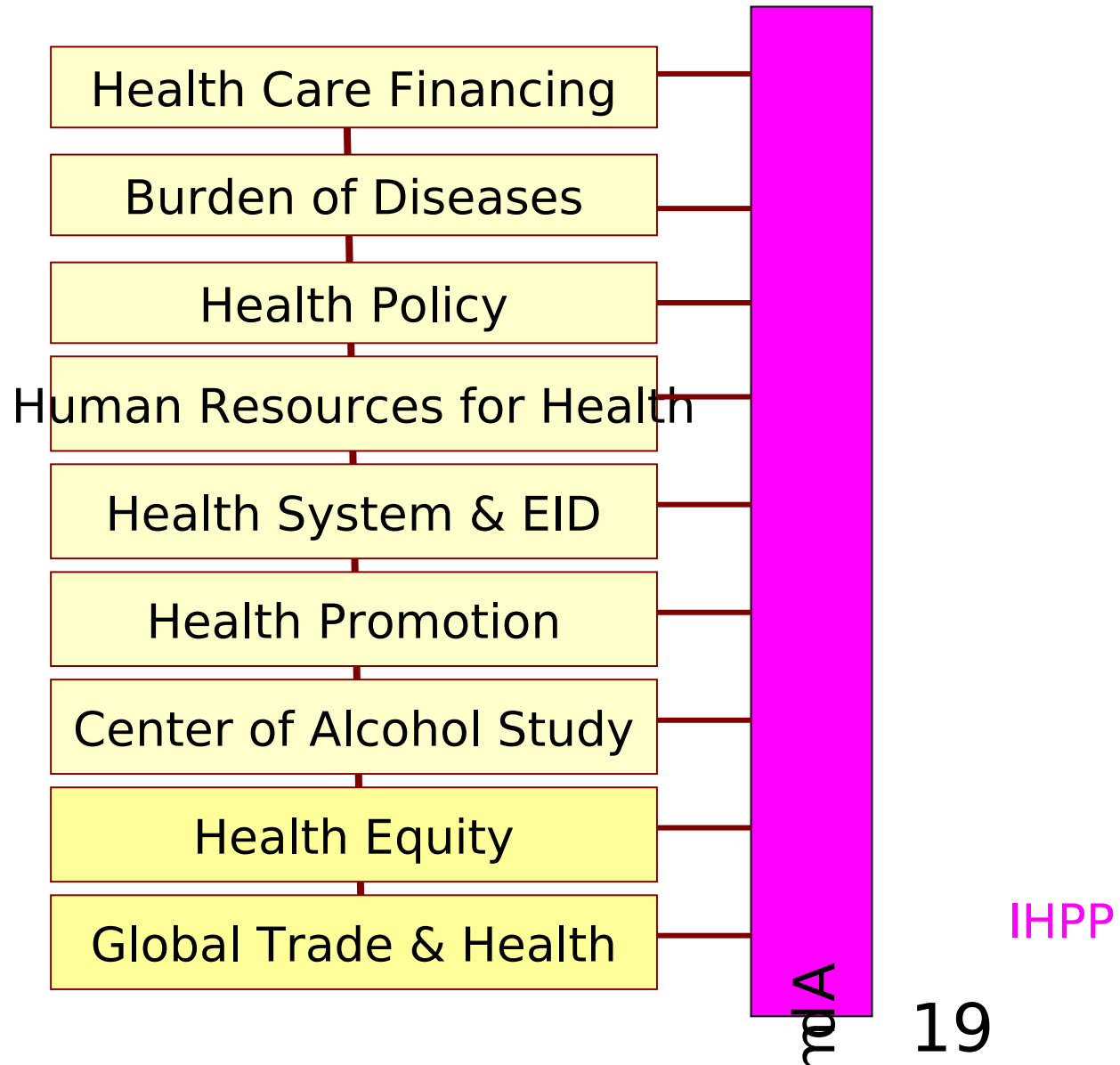
- แผนงาน R2R
- แผนงานระบบบริการ
- แผนงาน Health Exam
- แผนงานกระจายอำนาจ
- แผนงานผู้สูงอายุ
- แผนงานระบบสื่อสารสุขภาพ
- แผนงานธรรมาภิบาล
- แผนงานการเงินการคลัง
- แผนงานสิ่งแวดล้อม

2

สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ IHPP : International Health Policy Program

- International Health Policy Program (IHPP) since 2001
 - หน่วยงานภายใต้สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
 - International Health Policy Program Foundation
1. พันธกิจองค์กร ประกอบด้วย
ที่ สำคัญและสอดคล้อง
กับปัญหาสุขภาพของประเทศและสากล
 2. ผลักดันการตัดสินใจทางนโยบาย โดยใช้หลักฐานทาง
วิชาการ
 3. พัฒนาความเข้มแข็งของนักวิจัยด้านนโยบายและ
ระบบสุขภาพ

IHPP RESEARCH CLUSTERS

3

โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้าน สุขภาพ

HITAP : Health Intervention and Technology Assessment
Program

พันธกิจ

- ประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล
- พัฒนาระบบ กลไก และเครือข่ายการประเมินเพื่อสนับสนุนให้เกิดการคัดเลือก จัดหา และบริหารจัดการเทคโนโลยี รวมถึงการกำหนดนโยบายด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม
- ดำเนินการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้สู่สาธารณะ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากการประเมิน

3

โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้าน สุขภาพ

HITAP : Health Intervention and Technology Assessment
Program

ยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยและพัฒนาฐานรากของการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายในระดับบุคคล องค์กร และบริบทของระบบสุขภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการความรู้เพื่อเชื่อมโยงผลงานวิจัยไปสู่นโยบายและการปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพและสาธารณชน
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการภายใน HITAP จัดตั้งและพัฒนาเครือข่ายของนักวิชาการและองค์กรวิจัยที่ทำการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพในประเทศไทย

4

สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพ ไทย

HISRO : health insurance system research office

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบข้อมูลและติดตามระบบหลักประกันสุขภาพและการคลังระบบสาธารณสุข เพื่อสะท้อนกับข้อมูล System Governance
2. วิจัยพัฒนากลไกระบบย่อยหลักประกันสุขภาพและการคลังระบบสาธารณสุขของประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นธรรม

สรุป.

5

สถาบันวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน

สพช. : health insurance system research office

พัฒนาและวิจัยงานปฐมภูมิ

แหล่งข้อมูลวิจัยระบบสุขภาพและนโยบายอื่นๆ

- AIHD สถาบันการพัฒนาสุขภาพอาเซียน
- IPSR สถาบันวิจัยประชากร
- มหาวิทยาลัยต่างๆ
- วารสารวิชาการสาธารณสุข
- Pubmed
- BMC : Health Policy and Research Systems

